

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**ECOLOGIA I DETERMINANTS
DE LA SALUT**

Coordinació: Jordi Martínez Soldevila

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	ECOLOGIA I DETERMINANTS DE LA SALUT
Codi	100424
Semestre d'impartició	1r Q Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Jordi Martínez Soldevila
Horari de tutoria/lloc	Edifici Facultat d'Infermeria 1.06/ horari a convenir
Departament/s	Infermeria
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català/Espanyol/anglès
Grau/Màster	Grau en Infermeria
Horari de tutoria/lloc	Edifici Facultat d'Infermeria 1.06/ horari a convenir
Adreça electrònica professor/a (s/es)	jmartinezs@infermeria.udl.cat

Jordi Martínez Soldevila

Informació complementària de l'assignatura

L'home experimenta el medi ambient, així com el conjunt de condicions físiques, químiques, biològiques, socials i culturals on es desenvolupa.

El medi ha estat sempre, en la història de l'espècie humana, un important determinant de la salut. Però és en les darreres dècades, sobretot degut als sistemes de producció, el model de consum i el creixement accelerat i constant dels mateixos, quan han aparegut riscos ambientals que afecten cada cop més a la salut de les poblacions actuals i de les futures.

Aquesta assignatura es presenta per a facilitar a l'alumne l'adquisició de coneixements que li permetin comprendre el medi i les conseqüències que té per a la salut l'exposició involuntària a factors de risc i que afecten en el procés de salut-malaltia.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Desenvolupar el coneixement i la comprensió del medi. Identificar la influència dels determinants mediambientals en relació amb la salut de l'individu o comunitat:
  - del medi en la seva totalitat, buscant la correlació entre aspectes físics, biològics, socials.
  - dels factors del medi que tenen importància per a la salut de l'home: aire, aigua, sòl.
  - del paper que juguen aquests factors en la transmissió de malalties.
2. Conèixer les mesures i reglaments de protecció de la Salut
3. L'estudiant al finalitzar l'aprenentatge serà capaç d'identificar la influència dels determinants mediambientals en relació a la salut de la comunitat
4. Conèixer unes bases d'intervenció mitjançant el disseny i elaboració de programes d'atenció al medi.

Competències

Competències Generals:

- Comprensió del comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural.
- Respecta els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
- Correcció en l'expressió oral i escrita.
- Domini d'una llengua estrangera.
- Domini de les TIC.

Competències Específiques:

1. Capacitat de dissenyar sistemes de cuidatges adreçat a les persones, família o grups, avaluant-ne l'impacte i establint les modificacions oportunes.
2. Capacitat de basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
3. Foment d'estils de vida saludables, l'autocuidatge, basant-se en el manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
4. Protecció de la salut i el benestar de les persones, família o grups atesos, garantint la seua seguretat.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Concepte ecològic de salut: perspectiva històrica.
2. L'organisme humà i la seva relació amb el medi.
3. Determinants de la salut. Models y teories del canvi en conductes de salut
4. Determinants intermitjos de la salut: condicions de vida i dieta.

5. Sobirania alimentària
6. Anàlisi dels determinants ambientals de la salut, la contaminació del medi i dels factors de risc associats a l'entorn: aigua, aire, sòl, medi social.
7. L'aigua com un dret. Polítiques internacionals
8. Efectes del canvi climàtic sobre la salut.
9. El context mediambiental, polític i econòmic.

Eixos metodològics de l'assignatura

Els temes del programa es presenten amb una explicació oberta a classe, amb referències bibliogràfiques i articles que s'aprofiten puntualment per a realitzar comentaris i crítiques en grup i individualment. Es treballarà amb estudis de cas, comentaris de text i fòrums de debat a Sakai.

Sistema d'avaluació

Els criteris que es seguiran per l'**avaluació continuada** són els següents:

1. Registre anecdòtic (presentacions orals i treball escrit) i participació en fòrums de debat a Sakai: Activitats individuals i de grup realitzades durant l'assignatura 40%
2. Treball individual final o prova escrita (preguntes a desenvolupar) segons les preferències de l'alumne 30%
3. Assistència i actitud participativa 30%

Es necessari superar cadascuna de les proves de l'avaluació amb un 5 per a poder realitzar la mitjana. L'assistència es obligatòria en un 80% de les hores presencials. No computaran a efectes de la nota final aquelles sessions a les quals no s'assisteixi.

L'alumne ha d'emplenar el model de contracte pedagògic i lliurar-lo abans del **1 d'octubre** de 2014 on consti si es vol realitzar l'avaluació continuada o bé la única.

Es proposaran activitats voluntàries en el marc de la Setmana de la Sostenibilitat de la Universitat de Lleida i de la Comissió de Medi Ambient de la Universitat de Lleida fora de l'horari d'aula. Els alumnes que segueixen aquestes activitats podran aconseguir fins a un punt addicional a la nota final.

Els criteris que es seguiran per l'**avaluació única** són els següents:

1. Treball individual final sobre algun dels temes específics de l'assignatura 30%
2. Prova escrita (preguntes a desenvolupar) 70%

Es necessari superar cadascuna de les proves de l'avaluació amb un 5 per a poder realitzar la mitjana.

- **En quant al respecte pel medi ambient:** només s'acceptaran treballs lliurats per **via electrònica**. No cal lliurar-lo en paper ni enquadernar.

- **En quant a la política de plagi:** assignar-se l'autoria d'una feina que no és pròpia implica un suspès.

Bibliografia i recursos d'informació

- (1) Tàbara, J.D. et al. *Percepció pública i política del canvi climàtic a Catalunya*. Generalitat de Catalunya, 2009.
- (2) "Europe's environment: the third assessment" (Medio ambiente en Europa: tercera evaluación, Agencia Europea de Medio Ambiente, Copenhague, 2003).
- (3) Informe conjunto de la Agencia Europea de Medio Ambiente y la oficina regional de Europa de la OMS, 2002.
- (4) How Much Global Ill Health Is Attributable to Environmental Factors? (Hasta qué punto son atribuibles los

- problemas de salud en el mundo a factores medioambientales), K.R. Smith et al., *Epidemiology*; 1999
- (5) Flash Eurobarometer EB123 "Perception du développement durable et préoccupations environnementales des européens" Europeans' perception of sustainable development and environmental concerns (Percepción del desarrollo sostenible y preocupaciones medioambientales de los europeos), abril de 2002.
- (6) Benach, J. Efectes del canvi climàtic sobre la salut. Grup de Recerca en Desigualtats en Salut (GREDS)
- (7) Sánchez Moreno, A. Concepto de salud y factores que la condicionan. Madrid: McGraw-Hill Interamericana; 2000.
- (8) Porta M, et al. Sociodemographic factors influencing participation in the Barcelona Health Survey study on serum concentrations of persistent organic pollutants. *Chemosphere*. 2009; 76: 216-225.
- (9) Porta M. Persistent toxic substances: exposed individuals and exposed populations. *Journal of Epidemiology & Community Health*. 2004; 58: 534-535.
- (10) Ferre, M; Rivera, G; Montiel, M; aplicada ii, Dpto economía. El enfoque de la soberanía alimentaria: más allá de la seguridad alimentaria.
- (11) Norgaard, R. B. 1994.: *Development betrayed: the end of progress and a coevolutionary revisioning of the future*. New York and London, Routledge Ordovás, 2008. Disponible en: <http://www.gastronomiaycia.com/2008/11/28/la-globalizacion-alimentaria-es-responsable-del-aumento-de-las-enfermedades/>
- (12) Rayner, G, et al. Commentary Why are we fat? Discussions on the socioeconomic dimensions and responses to obesity. 2010
- (13) Asada Y. A framework for measuring health inequity. *Journal of epidemiology and community health* 2005;59(8):700.
- (14) González B, Urbanos RM, Ortega P. [Public and private supply of health services by autonomous communities in Spain]. *Gaceta sanitaria* 2004;18 Suppl 1(1):82.
- (15) Regidor E, Martínez D, Calle ME, Astasio P, Ortega P, Domínguez V. Socioeconomic patterns in the use of public and private health services and equity in health care. *BMC health services research* 2008;8:183.
- (16) Rodríguez M, Stoyanova A. The effect of private insurance access on the choice of GP/specialist and public/private provider in Spain. *Health economics* 2004;13(7):689.
- (17) Rohlfs I, Borrell C, Anitua C, Artazcoz L, Colomer C, Escribá V, et al. [The importance of the gender perspective in health interview surveys]. *Gaceta sanitaria* 2000;14(2):146.
- (18) Sargeant LA. Dealing with incomplete and inaccurate data in public health: Case study of a health equity audit of health visiting services [2]. *Journal of Public Health* 2007;29(3):321.
- (19) Torres C. Health, equity, and the Millennium Development Goals | Salud, equidad y los Objetivos de Desarrollo del Milenio. *Revista panamericana de salud pública* 2004;15(6):430.
- (20) PNUD. Informe sobre Desarrollo Humano 2006. Más allá de la escasez: Poder, pobreza y la crisis mundial del agua.
- (21) Uribe, N. *El derecho humano al agua: situación actual y retos de futuro*. Icaria, 2008.
- (22) El medio ambiente–ayuntamiento, d. e. internacional "Agua y desarrollo sostenible"-Zaragoza 2008. *Zaragoza*, 2009.
- (23) Sánchez,A. *Enfermería comunitaria 1.Concepto de salud y factores que la condicionan*.Ed.Mc.Graw-Hill.inter,2000.

Planes web amb les que treballarem:

www.who.int

www.msc.es

www.medicosdelmundo.org

www.youtube.com